

Spalio 25-29 dienomis Panevėžio kino teatre „Garsas“ viešės bei nepatogiems filmams ir diskusijoms kvies kasmetinis žmogaus teisių festivalis „Nepatogus kinas“. Šiomet jau vienuoliktojo festivalio šūkis „Realybė keičia(si)“, o programoje – gausu filmų, padėsiančių ir permąstyti savo požiūrį į tai, kas mus supa ir į tai, kas iš tiesų svarbu. Šiometinė festivalio programa Panevėžyje siūlo platų spektrą filmų, apimančių tolerancijos, kolektyvinės atminties, užuojautos temas.

Festivalį Panevėžyje atidarys norvegų – kurdų režisieriaus Zaradasht Ahmed filmas „Nėra kur slėptis“. Jame -ligoninės slaugo Norio ir jo šeimos pastangų išverti brutaliomis karo sąlygomis istorija. Pagrindinį herojų režisierius sutiko 2008 metais ieškodamas vietinių irakiečių medikų ar žurnalistų, kuriems, priešingai nei užsieniečiams, būtų prieinama reali nenuslėpta vadinamųjų amerikiečių ir sąjungininkų uždarytų (no – go) zonų situacija. Tuomet, Norį režisierius išmokė elgtis su filmavimo kamera, o dabar mes turime galimybę būti liudininkais to, ką jis nufilmavo per penkerius pragariškus savo gyvenimo metus: nuolatinį konfliktą, ISIS invaziją ir bandymą bėgti ieškant išsigelbėjimo.

Antrąją festivalio dieną, spalio 26, ketvirtadienį festivalis pasiūlys susipažinti su švedų režisieriaus Knutte Wester jautriu biografiniu filmu „Pavainikė“, pasakojančiu apie visuomenės prietarus ir juos lemiančią atskirtį, lydėjusius sudėtingą jo močiutės gyvenimą. XX a. pradžios Švedijoje vienišai motinai gimusi ir visuomenėje lengva ranka „paleistuvės vaiku“ pakrikštyta mergaitė keliauja nuo vieno namų iki kitų. Galiausiai ši skausminga patirtis tampa jau brandžios moters socialinio teisingumo siekiu. Po filmo seanso vyks diskusija. Gal filmas leis palyginti visuomenės prietaringumą, brandą ir pokyčius per 100 metų.

„Šmėklos klaidžioja po Europą“ – antrasis ketvirtadienio programos filmas (rež. Maria Kourkouta) nukels žiūrovų dėmesį į nūdienos aktualijas prie Graikijos ir Makedonijos sienos bei leis iš arčiau pažvelgti pabėgėlių iš Sirijos, Pakistano ir kitų šalių kasdienybę stovykloje. Belaukdami, kol galės keliauti toliau ir patekti į išsvajotąją Vakarų Europą, jų svajonės pamatai sudreba gavus žinią apie sienos uždarymą.

Penktadienio filmų pasirinkime sudėtingą temą apie islamofobijos ir rasizmo protrūkį Izraelio futbolo komandai įsigijus du legionierius iš Čėčėnijos nagrinės Mayos Zinshtein filmas „Amžinai tyri“. Po jo žiūrovai bus pakviesti susipažinti su intymia vokiečių režisieriaus Eli Roland Sachs istorija „Brolis Jakobas“ apie jo brolio, anksčiau kūrusio muziką ir mėgusio naktinio Berlyno vakarėlius, religines paieškas ir atsakymų radimą tikėjime.

Šeštadienis prasidės vienu iš garsiausių pasaulio dokumentinių filmų kūrėjo Rithy Panh filmu „Dingęs atvaizdas“, kuriame pasitelkęs molines figūrėles ir archyvinę informaciją režisierius pasakoja apie vieną iš skausmingiausių epizodų žmonijos istorijoje – raudonųjų khmerų diktatūrą Kambodžoje, per 4 valdymo metus pražudžiusią kone ketvirtį šalies gyventojų. Toliau programoje – šilta ir įtraukianti istorija apie grupės keturiasdešimtmečių draugų, turinčių Dauno sindromą, natūralų norą įtvirtinti savo vietą suaugusiųjų pasaulyje, kuriame į jų norus, siekius ir svajones vis dar žiūrima kaip į vaikiškas užgaidas. Filmą taip ir vadinasi „Suaugėliai“, o jo autorė – Čilės režisierė Maite Alberdi.

Paskutinis šeštadienio programos filmas „Paskutinis žmogus Alepe“ (rež. Feras Fayyad) dokumentuoja trijų sirų iš savanorių gelbėtojų grupės „Balti šalmai“ herojiškas pastangas padėti žmonėms, kai po oro pajėgų bombardavimo jų miestas virsta griuvėsių krūva.

Sekmadienio programą pradės serbų kino režisieriaus ir pagarsėjusio Slobodano Miloševićiaus režimo kritiko Želimir Žilnik filmas „Serbistanas“, siūlantis prisiliesti prie pabėgėlių iš Šiaurės Afrikos ir Artimųjų rytų gyvenimo prieglobščio centre, bei susipažinti su režisieriaus požiūriu į griežtą Europos politiką imigrantų atžvilgiu.

„Žinau, kad tu ten“ ypač jautri dokumentika (rež. Thom Vander Beken), atskleidžianti 10 metų komos būsenoje gulintčio vaikinų artimųjų jausmus ir itin skausmingą dilemą, gavus tyrimų rezultatus, po kurių jie turi nuspręsti: kovoti toliau ar leisti jam išeiti?

Šaltis, nuolat virš miesto tvyranti dūmų ir sieros uždanga, jokios žalumos – kaip kraterioje. Tai sąlygos, kuriomis gyvena Norilsko, Arktinės Sibiro dalies miesto, įkurto vietoj buvusio gulago, žmonės – jaunuomenė, kasyklos darbuotojai ir istorinės teisybės ieškotojai. Jų mintys, patirtys ir atšiauri realybė intymiaime Francois Jacob filme „Ledo ir nikelio mėnulis“, užbaigiančiame 2017 metų Nepatogaus kino programą Panevėžyje.

Tad pasiruoškite nepatogiam seansui ar keliams. Bilietas – bent vieno cento ar didesnė auka festivaliui, kurią galite palikti dienos seansams arba dienai į priekį. Daugiau informacijos <http://nepatoguskinas.lt/>

